

CERTIFIKACIJA ŠUMA

- konzultacija zainteresiranih strana 2013 -

ZAPISNIK

Hrvatske šume su nositelji FSC certifikata za gospodarenje šumama (SA-FM/COC-001212, certifikat vrijedi od 17. 10. 2012 - 16. 10. 2017) kojim su obvezale pridržavati se odredbi međunarodno prihvaćenih standarda u gospodarenju šumama. Jedna od bitnih komponenti standarda jest i konzultacija zainteresiranih strana o svim važnijim pitanjima koje mogu imati utjecaj na prava koje dotična zainteresirana strana zastupa. Hrvatske šume moraju obavještavati zainteresirane strane o svojim aktivnostima, a treba ih angažirati u dijalog oko svih eventualno spornih otvorenih pitanja. Hrvatske šume preko svojih podružnica to i čine i konzultiraju se sa svojim lokalnim zainteresiranim stranama.

Kao glavni FSC koordinator formirali smo skupinu zainteresiranih strana na razini cijele grupe Hrvatske šume, tj. na razini Hrvatske i u nju smo uključili niz organizacija i nekoliko pojedinaca. Članovi skupine pozvani su na uobičajenu konzultativnu radionicu o FSC certifikaciji Hrvatskih šuma.

Radionica se održala u srijedu 12. lipnja 2013. u 10 sati, u velikoj dvorani Hrvatskog šumarskog društva u Zagrebu, Trg Mažuranića 11.

Radionici je nazočilo 17 osoba (popis u prilogu).

Početak u 10:18.

Ratko Matošević, glavni FSC koordinator otvorio je skup, pozdravio prispijele.

Ivan Ištok, član Uprave HŠ d.o.o. pozdravio je sve prisutne. Naglasio je činjenicu da Hrvatske šume već više od deset godina imaju certifikat za cijelu površinu kojom gospodare i kroz vrijeme se pokazalo da je FSC certifikat vrlo važan i šumama, ali i poslovnim partnerima, odnosno njihovoj poziciji na tržištu kako domaćem tako i međunarodnom. Nada se da ćemo u približavanju Europi uspješno nadići moguća ograničenja do kojih može dovesti taj proces, naročito Natura 2000, ali je siguran da ćemo mi svojim načinom gospodarenja šumama lako zadovoljiti sve zahtjeve.

Ratko Matošević je potom dao uvodnu riječ u kojoj se osvrnuo na sam konzultativni proces i izrazio zadovoljstvo što se već peti put događa ovaj sastanak uz ogradu da bi, obzirom na smanjeni odziv, možda trebalo promijeniti neke stvari u njegovu organiziranju (teren,...). Izvijestio je nazočne da je u protekloj godini uspješno obnovljen certifikat nakon obimnog pregleda od strane vanjskih inspektora, koji su pregledali UŠP Split, Buzet i Gospić. Slijedeći redoviti pregled slijedi u rujnu.

Također je zahvalio upravi HŠ na razumijevanju sustava i potrebe certificiranja kao i podršci u tom procesu. Posebno je naglasio vrlo uspješno i posjećeno obilježavanje desetgodišnjice certifikata.

Što se samog FSCa tiče u protekloj godini konačno su usaglašeni FSC principi i kriteriji, a posebno je zanimljivo da je po prvi put napravljena i globalna marketinška studija koja konačno odgovara na često postavljana pitanja: zašto certifikacija i što tržišno imamo od toga. Studija pokazuje da kupci sve češće inzistiraju na certificiranim proizvodima i da posjedovanje certifikata znatno poboljšava pristup tržištu. U COC segmentu FSC certifikata (koji se odnosi na drvenu industriju) također je donijet novi standard i nama je to važno jer čak 204 subjekata u Hrvatskoj se trenutno nalazi u sustavu FSC COC, a oni su svi poslovni partneri Hrvatskih šuma. Do sada su jedino kod nas mogli i kupovati certificiranu sirovinu no i to se promijenilo jer sad postoji i dva FM certifikata izvan Hrvatskih šuma. Zabilježen je i porast broja nedrvnih FSC proizvoda.

Mirko Gereci, predstavnik Službe za proizvodnju HŠ dao je pregled stanja u proizvodnom segmentu i naglasio je da HŠ ostvaruju svoju viziju odgovornog gospodarenja šumama. Glavni problem u protekloj sušnoj godini bili su požari. HŠ su uložile preko 90 MKn u preventivu: motrenje i rano obavješćivanje na 89 stalnih i 48 privremenih promatračnica, izgradnju protupožarnih prosjeka i cesta - do sada izgrađeno 4500 km - a za direktno financiranje vatrogasne zajednice izdvojeno je 14 MKn. Sve to je upitno ako se ukine financiranje iz OKFŠa.

Razminiranje nedostupnih površina je drugi prioritet. Još ima 123600 ha radno nedostupnih površina a 2012. je u razminiranje uloženo 25 MKn - od 2002. od kad se sustavno ulaže 354 MKn. I to se financira iz OKFŠa i dovodi se u pitanje.

U biološku obnovu šuma HŠ su uložile 422 MKn - njega sastojina radila se na 23000 ha, pošumljavanje na 1230 ha; 43 MKn potrošeno je na kršu.

Kao nusproizvod obnove šumskih sastojina na cijeloj površini HŠ prikupljeno je 5,6 Mm³ (4,7 Mm³ neto) drvne mase, kao što je i planirano osnovama gospodarenja, odnosno operativnim godišnjim planovima proizvodnje. Ne treba zanemariti da su time HŠ ispunile svoju funkciju dobave sirovine za drvoprerađivačku industriju, opskrbile lokalno stanovništvo ogrjevom a sve veće je i korištenje biomase kao obnovljivog i ekološki najprihvatljivijeg energenta.

Jasna Molc, rukovoditeljica Službe za ekologiju HŠ naglasila je tri ugroze s kojima se HŠ bore. Prva su šumski požari kojih je lani bilo 600 i koji su opožarili 25000 ha. Slijedeći problem su glodavci kojima su jako odgovarale dvije sušne godine - napravili su velike štete na preko 3000 ha. I na kraju pojavio se gubar koji je u progradaciji i tek uz velike napore i sudjelovanje znanosti i prakse uspjelo se tretiranjem Foreyem (biološkim insekticidom) na 30000 ha zaustaviti katastrofu.

Situacija sa zaštitom šuma je vrlo složena i postaje složenija. Osim zahtjeva FSC tu su i restriktivni lokalni propisi, ali i nove okolnosti koje proizlaze iz Nature 2000. Praksa i znanost moraju iznaći alternativne načine i sredstva bar za kontroliranje štete.

Jadranka Roša, rukovoditeljica Službe za certifikaciju proizvoda predstavila je svoju službu i posao kontrole i certifikacije kojeg obavljaju. Izvjestila je da su stekli akreditaciju za taj posao i očekuje da će se posao izrazito širiti kako se širi i tržište za ekološke proizvode. Prema preporukama do 2015. Hrvatska bi trebala imati 8% površina pod ekološkom proizvodnjom a sada ima jedva 3% - 32000 ha i 1757 proizvođača.

Naglasila je da je šumski ekosustav u Hrvatskoj jako očuvan pa proizvodi iz šume mogu praktički odmah dobiti eko znak.

Nakon izlaganja stručnjaka iz Hrvatskih šuma uslijedilo je nekoliko pitanja izlagačima pa i rasprava o iznijetoj materiji.

Dino Križnjak, Agencija za zaštitu okoliša: Koje su proizvode certificirali, surađuje li se sa Agencijom za plaćanja u poljoprivredi?

Roša: Uglavnom se radi o pašnjačkim površinama, npr. cijeli je Cres pod kontrolom a sa Agencijom se intenzivno surađuje, naročito krajem godine.

Damir Otmačić, PP Žumberak - Samoborsko gorje ponovno otvara pitanje sporednih šumskih proizvoda. Kako oni rade u pograničnom području problemi sa neovlaštenim sakupljačima gljiva i ljekovitog bilja su naročito izraženi. Pozdravlja definiranje ekoloških proizvoda iz šumskih površina i pita da li troškovi biološke obnove šuma obuhvaćaju i čuvanje.

Molc: Očito se napredovalo od prošle godine. Pred završetkom je pravilnik i cjenik koji tretira sporedne šumske proizvode. Kako se rad o internom dokumentu HŠ još se ne može s njim u javnost, ali načelno poziva sve da dostave komisiji svoje viđenje problematike i prijedloge. Očekuje se novi pravilnik sa 1. 7. 2013.

Otmačić naglašava da na istom terenu djeluje 5 čuvarskih službi i nameće se potreba njihova koordiniranja kako bi se sakupljanje nadzirao i konačno naplatilo.

Roša upozorava na komercijalni sakupljači, ako sakupljaju u granicama PP, moraju svakako kontaktirati park i njihovu čuvarsku službu. Problem su mali sakupljači i kriminalci.

Davorin Kapec, Hrvatsko šumarsko društvo: Kakav je status divljači kao certificiranog proizvoda?

Roša: Divljač iz prirode ne može se certificirati jer se ne može kontrolirati.

dr Milan Glavaš, HŠD Sekcija za zaštitu šuma:

- dosta je učinjeno u protupožarnoj preventivi, ali nije naglašeno da je ulaganje smanjeno za 15 MKn što nije u redu i predlaže da se pojača
- rečeno je da je bilo 600 požara i opožarenih 25000 ha; nije rečeno da je tu površinu opožarilo svega 29 velikih požara a ostali su napravili neznatne štete
- edukacija: puno više treba raditi na upućivanju javnosti u probleme
- problem rodenticida i insekticida: to je veliki problem i generalno odbacivanje kemijskih sredstava nije u redu; treba staviti u omjer štetu od kemijskih sredstava i štetu koju učine štetnici
- nije spomenuto pčelarstvo koje je jako vezano uz biološku raznolikost
- pravilnik o sakupljanju treba naglasiti distinkciju komercijalnog skupljanja od skupljanja za vlastite potrebe
- izvoz ljekovitog bilja: treba napraviti popis glavnih vrsta koje se mogu izvoziti (za komercijalne sakupljače) - problem je što o ljekovitom bilju pišu nebiolozi i oni upućuju narod u šume bez ikakva reda i pravila

Roša: Najveća je potražnja za smiljem a najviše se izvozi kamilica iz uzgoja

dr. Josip Margaletić, Šumarski fakultet:

OKFŠ: da li je itko u Vladi napravio studiju koliko je radnih mjesta otvoreno nakon ukidanje OKFŠa i tko se zapravo okoristio sredstvima koja nisu uložena u šumu? Naravno da nije! I tko je zapravo odredio da je naknada za OKFŠ parafiskani namet?

Zaštitna sredstva: Koji ministar će potpisati zabranu tretiranja pepelnice? Ili da li je itko naglasio da je zbog nekorištenja rodenticida na 324 ha zabranjen dovršni sijek a na 100 ha potpuno zabranjen na 5 godina? Nije teško izračunati koliko je to direktnih i indirektnih troškova. Žalosno je da nismo ništa postigli u FSCu oko izuzeća - upitno je koji stručnjaci tamo to određuju. Ni difenacum ne bi prošao da nismo potegli pitanje širenja zaraznih bolesti na ljude.

Suzbijane gubara: Žali što nema prof. Hrašovca jer bi volio da se javno izgovori njeov komentar oko uspijeha tretiranja Foreyem...

Radionica je završena u 11:50.

Zapisnik priredio: Branko Meštrić

FSC GRUPNA SHEMA HRVATSKE ŠUME D.O.O.

NGO konzultacije 4 - 2013 - prisutni:

naziv	odgovorna osoba
1 Agencija za zaštitu okoliša	Gordana Kolačko gordana.kolacko@azo.hr
2 Agencija za zaštitu okoliša	Dino Križnjak Dino.Kriznjak@azo.hr
3 Časopis Hrvatske šume	Marija Glavaš marija.glavas@hrsume.hr
4 Državni zavod za zaštitu prirode	Vladimir Hršak vladimir.hrsak@dzzp.hr
5 Hrvatske šume	Ivan Ištók ivan.istok@hrsume.hr
6 Hrvatske šume - Direkcija Zagreb	Jadranka Roša jadranka.rosa@hrsume.hr
7 Hrvatske šume - Direkcija Zagreb	Jasna Molc jasna.molc@hrsume.hr
8 Hrvatske šume - Direkcija Zagreb	Mirko Gereci mirko.gereci@hrsume.hr
9 Hrvatsko šumarsko društvo	Milan Glavaš milan.glavas@sumari.hr
10 Hrvatsko šumarsko društvo - Ogranak Zagreb	Davorin Kapec davorin.kapec@sumari.hr
11 HŠ Consult d.o.o.	Branko Meštrić branko.mestric@sumari.hr
12 HŠ Consult d.o.o.	Ratko Matošević ratko.matosevic@hrsume.hr
13 Park prirode Žumberak - Samoborsko gorje	Damir Otmačić glavni_nadzornik@park-zumberak.hr
14 Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	Josip Margaletić josip.margaletic@sumfak.hr
15 Zelena akcija Zagreb	Eugen Vuković eugen@zelena-akcija.hr
16 Zeleni prsten, JU	Boris Gerenčević boris@priroda-zagrebacka.hr
17 Zeleni prsten, JU	Valentin Gadža valentin@priroda-zagrebacka.hr